

[Rosing]

Amerikanerne har simpelt hen forhindret turister i at rejse igennem Pituffik, som basen hedder på grønlandsk. Det er slemt nok for de stakkels turister, som bliver nægtet indrejsetilladelse, men det er dog meget værre for de mennesker, der bor i området, og som selv har gjort så meget ud fra et meget forståeligt ønske om at iværksætte en turismeudvikling til gavn for det lokale erhvervsliv.

Det burde være noget, som kunne hente forståelse hos amerikanerne, skulle man tro, og også noget, som kunne hente forståelse i den danske regering.

Der har været rettet henvendelse til de amerikanske myndigheder, og der har været ført forhandlinger helt efter bogen. Men trods løfte om svar inden udgangen af april er der stadig dyb tavshed.

Nu har denne sag foranlediget, at et ønske om at oprette en civil del af basen i Thule er kommet frem i Grønland – en civil del af lufthavnen, som administreres af hjemmestyret, som tilfældet var med den amerikanske base, der blev lukket sidste år, Kangerlussuaq eller Sønder Strømfjord.

Det drejer sig her om en del af Grønland, som har en meget begrænset adgang til anden erhvervsudvikling end fangst. Resultatet af amerikanernes holdning i denne sag er, at befolkningen tvinges til at stå med hatten i hånden.

Vi har ikke noget ønske om at afbryde det gode forhold, vi normalt har haft under amerikanernes tilstedeværelse i vort land. Derfor vil jeg spørge:

Kan statsministeren eller udenrigsministeren i dette tilfælde i dag svare mig på, hvilke skridt regeringen vil tage for at få os ud af denne pinagtige knibe og dermed række Thulefolket og Grønland en hjælpende hånd?

Når talen nu er faldet på Thule, kan jeg ikke lade være med ganske kort at tage Thulesagen – altså konsekvenserne efter B52-flystyrtet i 1968 – op her fra talerstolen. Det har efterhånden været en langstrakt og pinefuld affære for alle involverede. Jeg vil nøjes med kort at spørge, om statsministeren i dag kan løfte sløret for, hvordan og hvornår vi kan forvente en værdig og anstændig afslutning på denne sag.

Jeg vil til sidst omtale et af de mere opmuntrende initiativer, som Folketinget som helhed i dette folketingsår har tilsluttet sig. Vi havde i

november sidste år her i salen en rolig og saglig debat inspireret af FN-året for oprindelige folkeslag. Debatten afrundedes med en dagsorden, som alle partier tilsluttede sig. Deri pålagdes regeringen at udarbejde en strategi, som skal afspejle de særlige forudsætninger, som Danmark har med hensyn til at sikre oprindelige folks rettigheder med tanke på den ordning, som vi inden for rigsfællesskabets rammer forhandlede os frem til mellem Danmark og Grønland for 15 år siden.

Danmark har, som jeg sagde under denne debat, en vægtig ballast som en enestående mulighed for at indtage en førende rolle globalt for at sikre oprindelige folk en position i forhold til deres nationale myndigheder, som de har en naturlig og historisk ret til. Samtidig kan vi, Danmark og Grønland, være de førende for at sikre, at oprindelige folk internationalt opnår anerkendelse politisk, socialt og økonomisk.

Jeg vil gerne endnu en gang anerkende den forståelse, som Folketinget udviste under den vigtige debat, som formentlig var den første af sin art i noget parlament overhovedet.

Denne strategi, som blev vedtaget, er nu under udarbejdelse i samarbejde med folkelige organisationer her i Danmark og det grønlandske hjemmestyre. Og jeg glæder mig til, at vi sammen kan realisere de mål, der er indeholdt i Folketingets samlede tilslutning til sikring af de rettigheder, som vi her i salen og også i det grønlandske politiske liv i forvejen nyder godt af.

Steenholdt (V):

Der er ikke blevet drøftet og vedtaget mange Grønlandslove i dette folketingsår – 5 i år og 10 sidste år.

Grønland bliver mere og mere selvstændigt og vedtager efterhånden sine egne love i sin egen lovgivende forsamling – Landstinget.

Jeg har stillet adskillige skriftlige spørgsmål til forskellige ministerier. Mange besvarelser har været tilfredsstillende, men jeg må dog indrømme, at jeg i et enkelt tilfælde var nødt til at stille samme spørgsmål én gang til, nemlig til selveste statsministeren, på grund af besvarelsens ringe kvalitet. Det drejer sig om spørgsmålet vedrørende flystyrtet i 1968 ved Thule.

Der er stadig væk uafklarede problemer i forbindelse med dette emne. Der dukker stadig